

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΠΕΜΠΤΟ ΤΜΗΜΑ**

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 3 Δεκεμβρίου 2021, με την ακόλουθη σύνθεση: Αγγελική Μαυρουδή, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνος Παραθύρας και Ευφροσύνη Παπαδημητρίου (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Εριέττα Πίσχου και Χριστίνα Μωυσιάδου, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο.

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο: Δεν παρέστη, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 223 παρ. 2 του ν. 4700/2020, σε συνδυασμό με τα Πρακτικά της 8^{ης} Νοεμβρίου 2021 της Ολομέλειας της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Γραμματέας: Μαρία Δανιήλ, υπάλληλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την κατατεθείσα στις ... 2019 (Α.Β.Δ. .../2019) έφεση του ... του ..., κατοίκου ... (οδός ..., Τ.Κ. ...), ο οποίος παραστάθηκε δια δηλώσεως, κατά το άρθρο 231 παρ. 1 του ν. 4700/2020, του πληρεξούσιου δικηγόρου του ... (ΑΜ/ΔΣΑ/...).

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ... και

κατά της ... πράξης της Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων Δημόσιου Τομέα του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης.

Το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία «Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης» (e-Ε.Φ.Κ.Α.) που εδρεύει στην Αθήνα και εκπροσωπείται νόμιμα από το Διοικητή του, παραστάθηκε δια της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ...

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε το Δικαστήριο άκουσε:

Την Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, η οποία παραστάθηκε και για τον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και ζήτησε την απόρριψη της έφεσης.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε τηλεδιάσκεψη.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και
Σκέφθηκε σύμφωνα με το νόμο
Αποφάσισε τα εξής:**

1. Με την ένδικη έφεση, όπως συμπληρώνεται με το από ... νομίμως κατατεθέν υπόμνημα, ζητείται η ακύρωση της ... πράξης του Γ' Τμήματος της Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (ΕΦΚΑ), με την οποία απορρίφθηκε αίτηση του εκκαλούντος για κανονισμό σε αυτόν σύνταξης από το Δημόσιο, λόγω της αναδρομικής, από ..., ανάκλησης της απόφασης του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ.), με την οποία ο εκκαλών κατατάχθηκε στην ΕΛ.ΑΣ, καθώς, όπως διαπιστώθηκε ο τίτλος σπουδών που είχε προσκομισθεί και αποτελούσε προσόν για την κατάταξή του στην ΕΛ.ΑΣ. ήταν πλαστός.

2. Η υπό κρίση έφεση, για την οποία καταβλήθηκε το νόμιμο παράβολο (ηλεκτρονικό παράβολο ...), έχει ασκηθεί εμπροθέσμως και εν γένει νομοτύπως. Επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατά το βάσιμο των λόγων αυτής.

3. Το ισχύον Σύνταγμα ορίζει, στο άρθρο 2 παράγραφος 1, ότι «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας», στο άρθρο 4 παράγραφος 1 ότι «Οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου» και στο άρθρο 25 παράγραφος 1 ότι «1. Τα δικαιώματα του ανθρώπου ως ατόμου και ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου τελούν υπό την εγγύηση του Κράτους. (...). Οι κάθε είδους περιορισμοί που μπορούν κατά το Σύνταγμα να επιβληθούν στα δικαιώματα αυτά πρέπει να προβλέπονται είτε απευθείας από το Σύνταγμα είτε από το νόμο, εφόσον υπάρχει επιφύλαξη υπέρ αυτού και να σέβονται την αρχή της αναλογικότητας».

4. Η αξία του ανθρώπου, ως θεμελιώδης συνταγματική αρχή του δημοκρατικού πολιτεύματος, επιβάλλει σε όλα τα όργανα της Πολιτείας όχι μόνο να σέβονται αλλά και να προστατεύουν την αξία αυτή, απέχοντας, μεταξύ άλλων, από τη λήψη διοικητικών μέτρων ή την επιβολή κυρώσεων που, ενόψει των περιστάσεων, θίγουν τη φυσική, ψυχική και κοινωνική υπόσταση του ανθρώπου και προσβάλλουν, ως εκ τούτου, τον πυρήνα της προσωπικότητάς του.

5. Στο εδάφιο α' της παραγράφου 1 του άρθρου 25 του Συντάγματος - όπως η παράγραφος αυτή ισχύει μετά την αναθεώρησή της με το Ψήφισμα της 6.4.2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων - κατοχυρώνεται «η αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου», η οποία τελεί, κατά την εν λόγω διάταξη, «υπό την εγγύηση του Κράτους». Δοθέντος δε ότι ο συνταγματικός νομοθέτης προσδιόρισε το «κράτος δικαίου» και ως «κοινωνικό κράτος», επιβάλλεται, κατά τις εκδηλώσεις της αρχής του κράτους δικαίου, να μην αγνοούνται οι κοινωνικές συνέπειες μίας τόσο αυστηρής εφαρμογής της νομιμότητας ώστε να μην είναι συμβατές με τις αρχές της δημοκρατικής κοινωνίας, όπως ο σεβασμός της αξίας του ανθρώπου (άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος), ως πρωταρχικής υποχρέωσης της Πολιτείας, που θέτει εμπόδιο στη λήψη μέτρων αποκατάστασης της νομιμότητας που οδηγούν,

όταν αυτά επιβάλλουν υπέρμετρη θυσία στο άτομο που τα υφίσταται, σε ουσιαστική εξόντωση, λόγω της αυστηρότητάς τους, του ατόμου αυτού. Για το λόγο αυτό, σύμφωνα και με την απορρέουσα από την ως άνω αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου αρχή της αναλογικότητας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 25 παρ. 1 εδ. δ' του Συντάγματος, όπως ισχύει μετά την αναθεώρησή του με το Ψήφισμα της 6.4.2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων, οι θεσπιζόμενοι από τον κοινό νομοθέτη και τη διοίκηση περιορισμοί στην άσκηση των ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να είναι πρόσφοροι, εύλογοι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου γενικού συμφέροντος, το οποίο δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί με άλλο λιγότερο επαχθή τρόπο. Το Δικαστήριο, ασκώντας έλεγχο συνταγματικότητας του εφαρμοσθέντος νόμου, κρίνει αν το επιβαλλόμενο μέτρο είναι τέτοιας έντασης και διάρκειας που υπερακοντίζει καταδήλως τον επιδιωκόμενο δημόσιο σκοπό ή κατά τη στάθμιση των αντικρουόμενων συμφερόντων, η θυσία που απαιτείται από τον πολίτη είναι ιδιαιτέρως δυσανάλογη σε σχέση με την εξυπηρέτηση του δημοσίου αυτού σκοπού, οπότε και αποφαινεται ότι η σχετική διάταξη που το προβλέπει ή η διοικητική πράξη που το επιβάλλει αντίκειται στην ως άνω συνταγματική αρχή και είναι, ως εκ τούτου, ανίσχυρη (ΕλΣυν Ολ. 1820/2021 σκ. 20, 503/2014 σκ. 5 και 13, 481/2014 σκ. ΙΙΒ και VI, 4686-7/2013 σκ. 5 και 13, 3655/2013 σκ. 5 και 13, 1196/2009, 2712/2008, 2437/2007, 2287/2005, 1492/2002, ΣτΕ Ολ. 229/2014 σκ. 7 και 11, 228/2014 σκ. 6 και 10, ΑΠ Ολ. 5/2013 κ.ά.).

6. Εξάλλου, η καθιερούμενη με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του Συντάγματος αρχή της ισότητας αποτελεί νομικό κανόνα, ο οποίος δεσμεύει τον κοινό νομοθέτη και επιβάλλει την ομοιόμορφη μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό τις ίδιες ή παρόμοιες συνθήκες, αποκλείοντας τόσο την έκδηλη άνιση μεταχείριση είτε με τη μορφή χαριστικού μέτρου ή προνομίου, που δεν συνδέεται με αξιολογικά κριτήρια είτε με τη μορφή επιβολής αδικαιολόγητης επιβάρυνσης όσο και την αυθαίρετη εξομοίωση διαφορετικών καταστάσεων ή την ενιαία μεταχείριση καταστάσεων που τελούν υπό διαφορετικές συνθήκες ή αντίθετα, τη διαφορετική μεταχείριση των ίδιων ή παρόμοιων καταστάσεων (ΑΕΔ 1/2012 σκ. 6, 4/2007 σκ. 7 και 3/2007 σκ. 6, ΕλΣυν Ολ. 172/2019 σκ. 10, 1388/2018 σκ. 7.2, 745, 744/2017 σκ. 3, 2654/2013, 2340/2009 κ.ά.). Συναφώς, είναι επιτρεπτή σύμφωνα με την απορρέουσα από το ίδιο άρθρο αρχή της αναλογικής ισότητας, η διαφοροποίηση, ποσοτική ή άλλη, κατά περίπτωση, καταστάσεων που δεν είναι όμοιες μεταξύ τους, με βάση κριτήρια αντικειμενικά και πρόσφορα να εξυπηρετήσουν κατά τρόπο συνταγματικώς ανεκτό τον σκοπό της διαφοροποίησης αυτής (πρβλ. ΑΕΔ 35, 34/1999, Ειδ. Δικαστήριο του άρθρου 88 παρ. 2 του Συντάγματος 133/2009, ΣτΕ 1784/2009, 4333, 4331/1996, 930/1990).

7. Το άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ), το οποίο κυρώθηκε (μαζί με τη Σύμβαση) με το άρθρο πρώτο του ν.δ/τος 53/1974 (Α' 256) και έχει, σύμφωνα με το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, υπέρτερη έναντι των κοινών νόμων τυπική ισχύ, ορίζει: «Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθή της ιδιοκτησίας αυτού, ειμή δια λόγους δημοσίας ωφελείας και υπό τους προβλεπομένους υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου όρους. Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύϊ νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων».

8. Περιουσία, κατά την έννοια της διάταξης που παρατέθηκε στην προηγούμενη σκέψη, αποτελούν και οι έναντι των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης αξιώσεις για τη χορήγηση κοινωνικοασφαλιστικών εν γένει παροχών [βλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 14ης Δεκεμβρίου 1999, Αντωνακόπουλος και λοιποί κατά Ελλάδα (37098/97), της 28ης Μαρτίου 2000, Γεωργιάδης κατά Ελλάδα (41209/98), της 20ης Ιουνίου 2002, Αζίνας κατά Κύπρου (56679/00)], ανεξαρτήτως του αν η χορήγηση μιας παροχής κοινωνικής προστασίας προϋποθέτει ή μη την προηγούμενη καταβολή εισφορών (βλ. απόφ. ΕΔΔΑ, Grobelny, ο.π. σκ. 56). Αρκεί ότι η νομοθεσία του συμβαλλόμενου κράτους προβλέπει, ως δικαίωμα, τη χορήγησή της και συντρέχουν για την καταβολή της οι προϋποθέσεις του νόμου [βλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 18ης Φεβρουαρίου 2009 (55707/00), Andrejeva κατά Λετονίας, σκ. 77, της 28ης Απριλίου 2009, Rasmussen κατά Πολωνίας (38886/05), σκ. 71, Moskal ο.π., σκ. 38-40]. Επίσης, στις απαιτήσεις αυτές περιλαμβάνονται και αξιώσεις επί αποδοχών και συντάξεων, στον βαθμό που συνιστούν όρους απασχόλησης λειτουργών και υπαλλήλων του Κράτους και καταβάλλονται σ' αυτούς είτε ως μισθός και δη ως άμεση απόρροια της εργασιακής τους σχέσης είτε αυτομάτως ως κοινωνική παροχή, και ανεξαρτήτως της προηγούμενης καταβολής εισφορών ή μη (βλ. επί των αποδοχών ΕΔΔΑ Eskelinen κατά Φινλανδίας, απόφ. της 19.4.2007, σκ. 40 επ., ΣτΕ 6/2010, 2032/2009, ΑΠ Ολ. 104/2009 και επί των συντάξεων και κοινωνικών παροχών Stec κατά Ηνωμένου Βασιλείου, απόφ. της 6.7.2005, Κοκκίνης κατά Ελλάδα, απόφ. της 6.11.2008, σκ. 29, Ρεβελιώτης κατά Ελλάδα, απόφ. της 4.12.2008, σκ. 27, Αποστολάκης κατά Ελλάδα, απόφ. της 22.10.2009, σκ. 29, Khoniakina κατά Γεωργίας, απόφ. της 19.6.2012, σκ. 69 επ., Κωσταδήμας κατά Ελλάδα, απόφ. της 26.6.2012, σκ. 29, ΕλΣυν Ολ. 3023, 441/2012, 1031/2011, 984, 166, 26/2010, 2274/1997).

9. Περαιτέρω, κάθε επέμβαση σε προστατευόμενο κατά το ως άνω Πρωτόκολλο περιουσιακό δικαίωμα πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο και να εξυπηρετείται με αυτή ένας θεμιτός σκοπός, ενώ πρέπει να τηρείται η αναλογικότητα, ώστε να εξασφαλίζεται μία δίκαιη ισορροπία μεταξύ του γενικού συμφέροντος και της απαίτησης σεβασμού της περιουσίας των προσώπων [βλ. αποφ. ΕΔΔΑ, Grobelny, ο.π., σκ. 59, 60, της 26.4.2018 Čakarević κατά Κροατίας (48921/13), σκ. 72 επ., Αποστολάκης κατά Ελλάδας (39574/07), σκ. 37, Broniowski κατά Πολωνίας (41443/96) σκ. 147-151]. Εξάλλου, κατά τη στάθμιση αυτή, ιδιαίτερα βαρύνουσα σημασία έχει α) η υποκειμενική συμπεριφορά του θιγόμενου, ήτοι εάν αυτός ήταν καλόπιστος και δεν συνετέλεσε με δικές του ενέργειες καθ' οιονδήποτε τρόπο στην έκδοση ευνοϊκής γι' αυτόν πράξης (βλ. αποφ. ΕΔΔΑ Čakarević. ο.π., σκ. 82) ή αντίθετα εάν αυτός, εκμεταλλευόμενος αδυναμίες ή κενά του συστήματος επεδίωξε ή/και πέτυχε την έκδοση ευμενών για τον ίδιο πράξεων, οι οποίες δεν θα εκδίδονταν, εάν δεν είχαν μεσολαβήσει οι δικές του ενέργειες [πρβλ. αποφ. ΕΔΔΑ της 28ης Ιουνίου 2018, G.I.E.M S.R.L κατά Ιταλίας (1828/06), σκ. 301, της 13ης Φεβρουαρίου 2018, Taşkaya κατά Τουρκίας (14004/06), σκ. 49-50, της 27ης Μαΐου 2004, OGIS Institut Stanislas κατά Γαλλίας (42219/98) σκ. 69 και 71, της 23ης Οκτωβρίου 1997, National & Provincial Building Society και λοιποί κατά Ηνωμένου Βασιλείου (21319/93), σκ. 109] και β) η αρχή της καλής διακυβέρνησης, σύμφωνα με την οποία, η διοίκηση οφείλει να ενεργεί σε εύλογο χρόνο, με τον ενδεδειγμένο τρόπο και με συνέπεια (αποφ. ΕΔΔΑ Čakarević. ο.π., σκ. 84, Moskal, ο.π., σκ. 72).

10. Όπως συνάγεται από το συνδυασμό των άρθρων 26, 36 παρ. 1 και 2 και 39 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (ΚΠΣΣ, π.δ. 169/2007, Α' 210), που ρυθμίζουν τους όρους και τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης των στρατιωτικών, αναγκαίο όρο για την απόκτηση δικαιώματος σε σύνταξη συνιστά η νομίμως κτηθείσα ιδιότητα του δικαιούχου στρατιωτικού, κατά την έννοια του άρθρου 25 του ΚΠΣΣ, η οποία αποκτάται με την ολοκλήρωση των διατυπώσεων κατάταξης στα σώματα ασφαλείας, οπότε και δημιουργείται στο πλαίσιο της ειδικής λειτουργικής σχέσης που συνδέει τον μόνιμο στρατιωτικό με το Κράτος, η παρεπόμενη της απασχόλησης ασφαλιστική σχέση με το Δημόσιο, που του γεννά τη νόμιμη προσδοκία κανονισμού σύνταξης με τη συμπλήρωση των προϋποθέσεων του νόμου, μεταξύ των οποίων η καταβολή εισφορών, ως ποσοστού επί των μηνιαίων καταβαλλομένων αποδοχών (βλ. άρθρα 6 του 1902/1990, Α' 138 και 17 και 20 παρ. 2 του ν. 2084/1992, Α' 165) και η συμπλήρωση των χρονικών προϋποθέσεων θεμελίωσης δικαιώματος, με βάση τα κατά περίπτωση ειδικά κριτήρια προσωπικής και οικογενειακής κατάστασης.

11. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 1 και 2 του ΚΠΣΣ, ως πραγματική δημόσια υπηρεσία που άγει σε θεμελίωση δικαιώματος σε

σύνταξη είναι εκείνη όσων διατελούν σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 26 του Κώδικα, ήτοι των μόνιμων στρατιωτικών που λαμβάνουν μισθό από το Δημόσιο Ταμείο, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 39 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα, η συντάξιμη υπηρεσία υπολογίζεται από την ημερομηνία κατάταξης του στρατιωτικού υπαλλήλου, μέχρι την απομάκρυνσή του από την υπηρεσία ή μέχρι την ημέρα θανάτου του υπηρετούντος.

12. Η ανάκληση της πράξης παράνομου διορισμού, η οποία κατά γενική αρχή του διοικητικού δικαίου ενεργεί αναδρομικώς, αποκαθιστώντας τη νομική κατάσταση που ίσχυε πριν από την έκδοσή της και αίροντας όλες τις έννομες συνέπειες που απορρέουν από την έκδοση της πράξης αυτής, οδηγεί καταρχάς σε άρση και όλων των ωφελειών που έχει αντλήσει ο υπάλληλος από την ενεργό υπηρεσιακή του σχέση, μεταξύ των οποίων και των περιουσιακών, όπως αφενός οι μισθολογικές απολαβές, τις οποίες οφείλει να επιστρέψει, στο βαθμό που δεν είχε νόμιμο δικαίωμα προς απόληψη αυτών, κατ' άρθρο 96 παρ. 1β του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143), αφετέρου η αναγνώριση του χρόνου υπηρεσίας που παρασχέθηκε από αυτόν ως συντάξιμης (ΕλΣυν Ολ. 2015/2008, 373/1996).

13. Η απορρέουσα από τα άρθρα 26, 36 παρ. 1 και 2 και 39 του ΚΠΣΣ υποχρέωση της συνταξιοδοτικής διοίκησης να μην προσμετρήσει ως συντάξιμο χρόνο τον διανυθέντα σε υπηρεσία των σωμάτων ασφαλείας, σε περίπτωση αναδρομικής απώλειας της υπηρεσιακής του ιδιότητας, όπως σε περίπτωση ανάκλησης της πράξης παράνομης κατάταξής του στην ΕΛ.ΑΣ., απορρίπτοντας σχετικό συνταξιοδοτικό αίτημα, συνιστά διοικητικό μέτρο που δύναται να συναχθεί με σαφήνεια και χωρίς αμφιβολία από το νόμο και τη σχετική πάγια νομολογία του Δικαστηρίου τούτου (ΕλΣυν Ολ. 2015/2008, 373/1996), ιδίως δε, στην περίπτωση που ο παρανόμως καταταγείς στρατιωτικός προκάλεσε ή υποβοήθησε την παράνομη κατάταξή του με τη χρήση πλαστών δικαιολογητικών.

14. Το ως άνω μέτρο συνιστά επέμβαση στο συνταξιοδοτικό σκέλος της υπηρεσιακής σχέσης, εντάσσεται δε καταρχάς μαζί με τα αντίστοιχα μέτρα επέμβασης στη μισθολογική κατάσταση του στρατιωτικού (καταλογισμός αποδοχών) στον κύκλο των αποκαταστατικών της νομιμότητας συνεπειών της ανάκλησης. Δοθέντος ότι η ανάκληση καθ' εαυτή αποβλέπει στην αποκατάσταση της αρχής της νομιμότητας, οι μισθολογικές και συνταξιοδοτικές συνέπειες της ανάκλησης σκοπούν θεμιτώς όχι στην τιμωρία του παρανόμως καταταγέντος, αφού ως συνέπειες καταρχήν επέρχονται ανεξαρτήτως της υποκειμενικής συμπεριφοράς του στρατιωτικού, αλλά αφενός στην αποκατάσταση της αρχής της νομιμότητας διά της αναδρομικής άρσης του υπηρεσιακού του status και των μισθολογικών και συνταξιοδοτικών ωφελειών που απορρέουν από αυτό,

αφετέρου στην προστασία και ανόρθωση των συναφών οικονομικών συμφερόντων του Δημοσίου.

15. Κατά τα κριθέντα από την Ολομέλεια του Δικαστηρίου (απόφ. 1820/2021 που αφορούσε υπόθεση πολιτικού δημοσίου υπαλλήλου, του οποίου ο διορισμός ανακλήθηκε λόγω κατοχής πλαστού τίτλου σπουδών), οι προϋποθέσεις για την απονομή και την απώλεια του συνταξιοδοτικού δικαιώματος των δημοσίων υπαλλήλων προβλέπονται στον νόμο, οι όποιες δε επεμβάσεις στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των πολιτικών υπαλλήλων και στρατιωτικών πρέπει να είναι συναφείς προς τον υπηρετούμενο με αυτές δημόσιο σκοπό και εντός των ορίων που διαγράφονται από τις αρχές του κοινωνικού κράτους δικαίου και της αναλογικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, όταν λαμβάνονται μέτρα ή κυρώσεις που οδηγούν στη μετά πάροδο μακρού χρόνου ανατροπή του ειδικού υπηρεσιακού τους status, προς αποκατάσταση των θεμελιωδών συνταγματικών αρχών που διέπουν την πρόσβασή τους στις θέσεις αυτές και δη των αρχών της αξιοκρατίας, της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, με συνέπεια την ανατροπή και των ωφελειών που αντλούν από τον δημοσίου δικαίου δεσμό που τους συνδέει με το Δημόσιο, όπως την καταβολή κύριας σύνταξης κατά το στάδιο εξόδου τους από την υπηρεσία, απαιτείται να διασφαλίζεται ότι τα μέτρα αυτά ή οι κυρώσεις, μεταξύ των οποίων και η τυχόν διάρρηξη της συνταξιοδοτικής σχέσης, συνάδουν προς τις συνταγματικές ρυθμίσεις που διέπουν το ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς των δημόσιων λειτουργών, υπαλλήλων και στρατιωτικών (1820/2021 σκ. 23).

16. Περαιτέρω, απαιτείται να διασφαλίζεται, στο πλαίσιο των περιστάσεων εκάστης περίπτωσης, ότι η επέμβαση στην υπηρεσιακή σχέση του στρατιωτικού και οι αντανakλαστικές της συνέπειες στη συνταξιοδοτική του σχέση δεν θίγουν, ενόψει και της αρχής της αναλογικότητας, κατ' άρθρο 25 παρ. 1 δ' του Συντάγματος, τον πυρήνα ατομικών δικαιωμάτων, που απορρέουν από τη νομική αυτή κατάσταση και τη μακροχρόνια de facto απασχόλησή του. Συγκεκριμένα, απαιτείται από την επέμβαση αυτή να μη θίγεται η προστασία της ανθρώπινης αξίας, κατ' άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, η οποία θεωρούμενη στο πλαίσιο της λειτουργίας της υπαλληλικής και της συνδεδεμένης με αυτήν συνταξιοδοτικής σχέσης, επιβάλλει ως ιδιαίτερη πτυχή της κοινωνικής υπόστασης του ανθρώπου και στοιχείο του πυρήνα της προσωπικότητάς του την αναγνώριση περιουσιακών δικαιωμάτων και δη μίας καταρχάς αμοιβής για την παρασχεθείσα εργασία και κατ' επέκταση μίας ανάλογης προς αυτήν συνταξιοδοτικής παροχής, στο βαθμό που εξαντλήθηκε η ενεργός υπηρεσία, από μόνο το πραγματικό γεγονός της μακροχρόνιας απασχόλησης του στρατιωτικού, υπό το φως και της κατ' άρθρο 25 παρ. 1 α' του Συντάγματος αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου (1820/2021, σκ. 24).

17. Ειδικότερα, κατά τον δικαστικό έλεγχο της συμβατότητας των μέτρων ή των κυρώσεων αυτών προς τις ανωτέρω συνταγματικές διατάξεις απαιτείται να σταθμίζονται, υπό τις περιστάσεις κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης, η φύση του μέτρου ή της κύρωσης, η υποκειμενική συμπεριφορά του στρατιωτικού, η προσφορότητα και η αναγκαιότητα της επιβολής του μέτρου ή της κύρωσης για τη θεραπεία του δημοσίου σκοπού που επιδιώκεται, σε συνάρτηση και με τις συνολικές επιπτώσεις που συνεπάγονται για την προσωπική και οικονομική κατάστασή του, προκειμένου να διακριβωθεί ότι τηρήθηκε μία δίκαιη ισορροπία μεταξύ του υπηρετούμενου δημοσίου σκοπού και της συνταγματικώς επιβεβλημένης προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και των διακυβευόμενων ατομικών δικαιωμάτων. Απαιτείται δε προεχόντως να σταθμίζεται το χρονικό σημείο στο οποίο επιβάλλονται τα μέτρα ή οι κυρώσεις σε σχέση με τον διανυθέντα συνολικό υπηρεσιακό και συνταξιοδοτικό βίο του υπαλλήλου, αλλά και σε συνάρτηση με το συνολικό εργασιακό του βίο ως εργαζόμενου (1820/2021, σκ. 25).

18. Στο πλαίσιο αυτό, μέτρα ή κυρώσεις που λαμβάνονται σε χρόνο κατά τον οποίο έχει διανυθεί μακροχρόνια δημόσια υπηρεσία και έχουν συμπληρωθεί οι κατά νόμο χρονικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης ή έχει παρέλθει το μείζον τμήμα του υπηρεσιακού βίου του στρατιωτικού, με συνέπεια τα ως άνω μέτρα να επιφέρουν την ανατροπή της υπηρεσιακής και συνταξιοδοτικής σχέσης, ώστε αυτός να στερείται τόσο της σύνταξης του ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος όσο και των σχετικών κοινωνικοασφαλιστικών παροχών, θίγουν, κατά παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, τον πυρήνα του δικαιώματος στη σύνταξη των δημοσίων υπαλλήλων και στρατιωτικών (1820/2021, σκ. 26).

19. Στη περίπτωση που η ανάκληση της πράξης διορισμού, ακόμη και επί υπαίτιας συμπεριφοράς του παρανόμως καταταγέντος στρατιωτικού, χωρεί σε χρονικό σημείο κατά το οποίο έχει παρέλθει το μείζον μέρος του υπηρεσιακού του βίου και το Δημόσιο έχει επωφεληθεί των υπηρεσιών του, χωρίς να έχει ασκήσει τη νόμιμη ευχέρειά του να προβεί σε έλεγχο της γνησιότητας των δικαιολογητικών κατάταξής του, η πλήρης στέρηση της σύνταξης από το Δημόσιο, που αντιστοιχεί στη *de facto* παρασχεθείσα από αυτόν υπηρεσία, υπερακοντίζει τον καταρχήν θεμιτό σκοπό που υπηρετούν τα σχετικά ως άνω μέτρα αποκατάστασης της τρωθείσας νομιμότητας και πλήττουν, κατά παραβίαση και της κατ' άρθρο 25 παρ. 1 δ' του Συντάγματος αρχής της αναλογικότητας, τον πυρήνα των δικαιωμάτων, που απορρέουν από την ανατραπείσα υπηρεσιακή σχέση και τη μακροχρόνια *de facto* παροχή των υπηρεσιών του. Τούτο δε, διότι με την επιβολή των μέτρων αυτών διαρρηγνύεται, λόγω της δυσανάλογης θυσίας που υφίσταται ο ανωτέρω, η δίκαιη ισορροπία μεταξύ αφενός του σκοπού που αυτά υπηρετούν, ήτοι της αποκατάστασης των αρχών της νομιμότητας και της ισότητας κατά την πρόσβαση σε δημόσιες θέσεις, αφετέρου της προστασίας

της αξίας του ανθρώπου, κατ' άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, η οποία σε συνδυασμό με την αρχή του κοινωνικού κράτους δικαίου, κατ' άρθρο 25 παρ. 1 α' του Συντάγματος, επιβάλλει ενόψει της μακροχρόνιας απασχόλησης του έστω παρανόμως και με δική του υπαιτιότητα καταταγέντος στα σώματα ασφαλείας, ως στοιχείο της κοινωνικής του υπόστασης και της συνταγματικά προστατευτέας προσωπικότητάς του, την αναγνώριση σ' αυτόν περιουσιακών δικαιωμάτων, ειδικότερα δε μίας συνταξιοδοτικής παροχής σε συνάρτηση προς την παρασχεθείσα υπό την υπηρεσιακή του ιδιότητα *de facto* υπηρεσία. Τυχόν δε εκπλήρωση εκ μέρους του απωλέσαντος την υπηρεσιακή του ιδιότητα των όρων υπαγωγής σε άλλες μορφές κοινωνικής προστασίας με προνοιακό χαρακτήρα, που δεν συναρτώνται με την παροχή εργασίας, δεν αρκούν για να ισοσκελίσουν, υπό όρους αναλογικής ισότητας κατ' άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος, την απώλεια κάθε περιουσιακής ωφέλειας από την ανατραπείσα έννομη σχέση του στρατιωτικού με το Κράτος (1820/2021, σκέψη 32).

20. Η μη αναγνώριση ως συντάξιμης της διανυθείσας υπηρεσίας στο Δημόσιο λόγω ανάκλησης της πράξης κατάταξης μετά πάροδο μακρότατου χρόνου από αυτήν και η εξ αυτού του λόγου μη θεμελίωση δικαιώματος σε σύνταξη αντιβαίνει και στο άρθρο 1 του (πρώτου) Προσθέτου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, καθώς η για μακρότατο χρόνο *de facto* απασχόληση του έστω κακόπιστου στρατιωτικού, χωρίς το Δημόσιο ως εργοδότης να ασκεί την προβλεπόμενη στο νόμο ευχέρειά του για έλεγχο της γνησιότητας των δικαιολογητικών, αρμοδιότητα που εντασσόταν στη σφαίρα ευθύνης του προς διασφάλιση των αρχών της νομιμότητας και της ισότητας στην πρόσβαση σε δημόσια θέση, γεννά κατά το εθνικό δίκαιο αξίωση του υπαλλήλου για καταβολή αμοιβής κάποιου ύψους και για καταβολή ανάλογης προς αυτήν σύνταξης, ενόψει όσων έγιναν δεκτά σε προηγούμενες σκέψεις. Η αξίωση δε αυτή εφόσον αναγνωρίζεται ως άνω κατά το εθνικό δίκαιο, εμπίπτει συνακόλουθα και στο προστατευτικό πεδίο της οικείας διάταξης της ΕΣΔΑ (1820/2021. σκ. 34).

21. Περαιτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι, ελλείπει ειδικής προς τούτο νομοθετικής ρύθμισης, δύναται στο πλαίσιο της παροχής δικαστικής προστασίας και εφαρμογής των γενικών αρχών της αναλογικότητας και της αναλογικής ισότητας να προβεί σε πρωτογενή καθορισμό του ύψους της καταβλητέας σύνταξης, χωρίς η διαπλαστική του αυτή εξουσία, ευθέως απορρέουσα από τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 1, 20 παρ. 1 και 25 παρ. 1 δ' του Συντάγματος να αντιβαίνει στην αρχή της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26 παρ. 1 και 3 του Συντάγματος) και να υποκαθιστά το δικαστικώς ανέλεγκτο περιθώριο ουσιαστικής πολιτικής εκτίμησης του νομοθέτη, στον βαθμό που η ίδια η δικαστική κρίση απαιτείται να είναι σύμφωνη προς τις ανωτέρω συνταγματικές αρχές. Ειδικότερα, στο πλαίσιο των συνταξιοδοτικών διαφορών, το Δικαστήριο, ως δικαστήριο ουσίας, δικάζον επί έφεσης κατά πράξης συνταξιοδοτικού οργάνου, με την οποία δεν

αναγνωρίζεται υπηρεσία ως συντάξιμη λόγω ανάκλησης της πράξης διορισμού (συνεπώς και κατάταξης), έχει καταρχάς πλήρη δικαιοδοσία επί της διαφοράς, κατ' άρθρο 116 του ν. 4700/2020, προς διασφάλιση κατά το μέγιστο βαθμό της πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος και 6 της ΕΣΔΑ και όταν κρίνει ότι η άρνηση της Διοίκησης να αναγνωρίσει τον διανυθέντα χρόνο στο Δημόσιο ως συντάξιμο αντίκειται στην αρχή της αναλογικότητας δύναται, εφόσον δεν υφίσταται σχετικός νομοθετικός κανόνας, να προβεί σε ιδίαν αυτού ουσιαστική κρίση τόσο επί της υποχρέωσης της Διοίκησης να αναγνωρίσει το χρόνο αυτόν υπηρεσίας όσο και ως προς τη διαμόρφωση του περιεχομένου του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας (1820/2021, σκ. 36-37).

22. Κατά τον προσδιορισμό του ποσού της καταβλητέας σύνταξης υπαλλήλου ή στρατιωτικού που απώλεσε το υπηρεσιακό του status συνεπεία παράνομου διορισμού ή κατάταξής του λόγω πλαστότητας του κύριου τίτλου σπουδών του που αποτέλεσε προσόν διορισμού ή κατάταξής του και χωρίς την κατοχή του οποίου δεν θα καθίστατο διοριστέος ή κατατακτέος, απαιτείται, για λόγους ασφάλειας δικαίου και ίσου μέτρου κρίσης να ληφθούν υπόψη κριτήρια που συνεπάγονται μία *in abstracto* και όχι μία εξατομικευμένη *in concreto* κρίση για κάθε περίπτωση παρανόμως διορισθέντος υπαλλήλου. Ειδικότερα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα: (α) Το ποσό της καταβλητέας σύνταξης δεν μπορεί να ισούται με το ποσό που θα ελάμβανε ο υπάλληλος εάν είχε νομίμως συσταθεί η υπηρεσιακή του σχέση, καθόσον τούτο θα έθιγε κατά τα προεκτεθέντα την αρχή της ισότητας εξομοιώνοντας ανόμοιες μεταξύ τους κατηγορίες, ήτοι τον νομίμως με τον παρανόμως προσληφθέντα υπάλληλο, καθώς και τις αρχές της αξιοκρατίας, της ισότητας και της διαφάνειας κατά την πρόσβαση σε δημόσιες θέσεις. (β) Το εν λόγω ποσό πρέπει, πάντως, να τελεί σε κάποια αναλογία προς τις αποδοχές ενεργείας, που συνιστά, άλλωστε, εγγενές στοιχείο του συστήματος επαγγελματικής ασφάλισης, παρά το γεγονός ότι η ανάκληση της πράξης διορισμού άγει σε καταρχήν υποχρέωση επιστροφής προς τον εργοδότη του συνόλου των αποδοχών, μέρος των οποίων συνιστούν και οι ασφαλιστικές εισφορές. Στο πλαίσιο δε του καθορισμού της σύνταξης και ελλείψει ειδικής νομοθετικής διάταξης, θα ήταν σύμφωνη προς τις ανωτέρω αρχές η ανεύρεση μίας προσήκουσας υπό τις περιστάσεις αναλογίας προς τις αποδοχές ενεργείας σε ύψος κατώτερο εκείνο της αντιστοιχούσας σε νομίμως καταταγέντα στρατιωτικό και (γ) Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το κατώτατο όριο σύνταξης, κατ' άρθρο 55 παρ. 5 του ΚΠΣΣ ως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο, καθώς το κατώτατο αυτό όριο σύνταξης, καθιερωθέν το πρώτον με το ν.δ. 1371/1973 (Α' 79) και έκτοτε περιληφθέν σε όλους τους διαδοχικώς εκδοθέντες ΚΠΣΣ (βλ. άρθρο 55 του π.δ/τος 1041/1979 και τα ταυτάριθμα άρθρα των π.δ/των 166/2000 και 169/2007), σκοπεί στην

εξασφάλιση, στο πλαίσιο του ειδικού αυτού συστήματος, μίας ελάχιστης, αναγκαίας για την αξιοπρεπή διαβίωση του δικαιούχου συνταξιοδοτικής παροχής, ενόψει των απορρεουσών από το Σύνταγμα αρχών του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και του κοινωνικού κράτους δικαίου (1820/2021 σκ. 38)

23. Σύμφωνα με τις ισχύουσες κατά τον κρίσιμο χρόνο (έτος ...) διατάξεις του π.δ/τος 496/1987 «Προέλευση, προσόντα, κατάταξη, μονιμοποίηση, ειδική εκπαίδευση - μετεκπαίδευση και υποχρεωτική υπηρεσία του αστυνομικού προσωπικού του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης» (Α' 229), (α) «Ως δόκιμοι αστυφύλακες γενικών καθηκόντων κατατάσσονται ιδιώτες, άνδρες και γυναίκες. (...) εφόσον συγκεντρώνουν τα παρακάτω προσόντα: (...) 2. [ε]ίναι απόφοιτοι τουλάχιστον Λυκείου ή άλλης αναγνωρισμένης ισότιμης Σχολής (...)» (άρθρο 1). (β) «1. Οι επιθυμούντες να καταταγούν ως δόκιμοι αστυφύλακες υποβάλλουν, μέσα στις προθεσμίες που ορίζει η προκήρυξη, τα εξής δικαιολογητικά: (...). γ. Υπεύθυνη δήλωση του άρθρ. 8 του Ν. 1599/86 ότι έχουν τα προσόντα, που αναφέρονται στις παραγράφους 2 (...) του προηγούμενου άρθρ. του παρόντος. (...) 2. Όσοι από τους υποψήφιους καλούνται προς κατάταξη, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, υποβάλλουν στις Υπηρεσίες κατάταξης του άρθρ. 10 παρ. 2 του παρόντος τα εξής δικαιολογητικά: α. Πιστοποιητικό σπουδών. (...)» (άρθρο 2). (γ) «1. Η κατάταξη στην Ελληνική Αστυνομία γίνεται μετά από προκήρυξη του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας και επιλογή των υποψηφίων. (...) 2. Στην προκήρυξη ορίζονται: α. Ο αριθμός εκείνων που θα καταταγούν συνολικά και κατά κατηγορίες. β. Τα απαιτούμενα προσόντα. Σε περίπτωση ύπαρξης ειδικών αναγκών, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρ. 3, θα ορίζονται συγκεκριμένα και τα απαιτούμενα, για την κάλυψη της αντίστοιχης ειδικής ανάγκης, αυξημένα προσόντα των υποψηφίων. γ. Τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο χρόνος και τρόπος υποβολής τους. (...)» (άρθρο 4). (δ) «1. Οι υποψήφιοι υποβάλλουν αυτοπροσώπως στα Αστυνομικά Τμήματα του τόπου κατοικίας ή διαμονής τους τα δικαιολογητικά του άρθρ. 2 παρ. 1 του παρόντος, μέσα στις προθεσμίες που ορίζει η προκήρυξη. 2. Το Αστυνομικό Τμήμα που δέχεται τα δικαιολογητικά: α. Ελέγχει αυτά για την εμπρόθεσμη υποβολή τους, καθώς και για την ακρίβεια, την πληρότητα και τη σύνταξη τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και τις σχετικές διαταγές και οδηγίες. (...) γ. Επιστρέφει, χωρίς άλλη διατύπωση, τα δικαιολογητικά στους υποψήφιους, που δεν έχουν το απαιτούμενο ανάστημα ή στερούνται κάποιου από τα προσόντα των παραγράφων 1 και 2 του άρθρ. 1 του παρόντος, (...). δ. Υποβάλλει τα ανωτέρω δικαιολογητικά στην προϊσταμένη Αστυνομική Διεύθυνση ή Διεύθυνση Αστυνομίας ή Διεύθυνση Τάξης. 3. Οι Υπηρεσίες του εδαφίου δ' της προηγούμενης παραγράφου ελέγχουν τα δικαιολογητικά, μεριμνούν για τη συμπλήρωση ή διόρθωση τυχόν ελλείψεων και

σφαλμάτων και διαβιβάζουν αυτά στα αρμόδια Συμβούλια Επιλογής του άρθρου 6 του παρόντος» (άρθρο 5). (ε) «1. Οι υποψήφιοι που κρίνονται ως ικανοί από τις υγειονομικές επιτροπές κατάταξης (...) κατατάσσονται στην Ελληνική Αστυνομία, ως δόκιμοι αστυφύλακες (...) 3. Οι Υπηρεσίες στις οποίες γίνεται η κατάταξη μετά τη λήψη της διαταγής κατάταξης ενεργούν ως εξής: α. Ειδοποιούν, με αποδεικτικό, μέσω των κατά τόπους Αστυνομικών Τμημάτων τους υποψηφίους που καλούνται για κατάταξη να μεταβούν σ' αυτές την καθορισμένη με τη διαταγή του Αρχηγού ημερομηνία, προσκομίζοντας και τα δικαιολογητικά της παρ. 2 του άρθ. 2 του παρόντος. β. Προβαίνουν στην κατάταξη των παρουσιαζομένων μετά από έλεγχο των δικαιολογητικών τους προς διαπίστωση της ύπαρξης όλων των απαιτούμενων για την κατάταξη προσόντων, συντάσσοντας για κάθε ένα των κατατασσομένων πρακτικό κατάταξης και ορκωμοσίας, καθώς και Φύλλο Μητρώου. Κανένας υποψήφιος δεν κατατάσσεται, αν διαπιστωθεί ότι στερείται και ενός προς κατάταξη προσόντος, τυχόν δε κατάταξη του θεωρείται αυτοδίκαιως άκυρη. (...) δ. Υποβάλλουν, ακολούθως, στην ίδια Διεύθυνση όλα τα δικαιολογητικά κατάταξης των καταταγέντων, τα πρωτότυπα των πρακτικών κατάταξης και ορκωμοσίας και τα Φύλλα Μητρώου. (...). 4. Με αιτιολογημένη απόφαση του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας, που κοινοποιείται στους ενδιαφερομένους, διαγράφονται από τον κυρωμένο πίνακα επιτυχόντων οι υποψήφιοι που: α. Διαπιστώνεται ότι στερούνται έστω και ενός προς κατάταξη προσόντος (...)» (άρθρο 10).

24. Σύμφωνα με τις διατάξεις που εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, ως προσόν κατάταξης στην ΕΛ.ΑΣ. προβλέπεται η κατοχή απολυτηρίου λυκείου. Στο πλαίσιο της διαδικασίας επιλογής του προς κατάταξη προσωπικού, η κατοχή του προσόντος αυτού βεβαιώνεται με την υποβολή της προβλεπόμενης από τις προεκτεθείσες διατάξεις υπεύθυνης δήλωσης και εν συνεχεία το οικείο πιστοποιητικό υποβάλλεται και αυτούσιο από εκείνους που κρίνονται ικανοί και καλούνται προς κατάταξη. Πριν από την κατάταξη του προσωπικού, οι αρμόδιες υπηρεσίες ελέγχουν τη συνδρομή του ελάχιστου αυτού προσόντος, εφόσον δε διαπιστώνεται η έλλειψή του ο ενδιαφερόμενος διαγράφεται από τον πίνακα επιτυχόντων. Εκ τούτων, σε συνδυασμό και με την αρχή της νομιμότητας που διέπει την εν γένει δράση της δημόσιας διοίκησης, παρέπεται ότι σε περίπτωση που, μετά από έλεγχο διαπιστωθεί ότι για τη συμμετοχή στη διαδικασία επιλογής και κατάταξης Αστυφυλάκων στην ΕΛ.ΑΣ. υποβλήθηκε πλαστός απολυτήριο τίτλος λυκείου, προς αποκατάσταση της νομιμότητας η πράξη κατάταξης ανακαλείται, κατ' εφαρμογή των γενικών αρχών περί ανακλήσεως των παράνομων διοικητικών πράξεων, όπως έχουν αποτυπωθεί και στον α.ν. 261/1968 (Α' 12).

25. Στην προκειμένη περίπτωση, από το σύνολο των στοιχείων του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα: Ο εκκαλών, πρώην Αρχιφύλακας της ΕΛ.ΑΣ., υπέβαλλε την από ... αίτησή του στο Αστυνομικό Τμήμα ...,

προκειμένου να συμμετάσχει στο διαγωνισμό κατάταξης υποψηφίων Αστυφυλάκων, που προκηρύχθηκε με την ... προκήρυξη. Με την ανωτέρω αίτηση συνυπέβαλε το ... αποδεικτικό απόλυσής του από το Μικτό Εσπερινό Λύκειο ..., που αποτελούσε τυπικό προσόν για τη συμμετοχή του στο διαγωνισμό, δυνάμει του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ/τος 496/1987 και του κεφαλαίου Ι, με τίτλο “ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ” της ανωτέρω προκήρυξης, ενώ απολυτήριο (με α.π. ...) δεν κατατέθηκε εν τέλει ούτε ως πρωτότυπο ούτε ως φωτοαντίγραφο. Στη συνέχεια, με την ... απόφαση του Αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ. (...) κατετάγη ως δόκιμος Αστυφύλακας, ενώ με μετέπειτα αποφάσεις του Αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ. και του Προϊσταμένου του Κλάδου Οργάνωσης και Ανθρώπινου Δυναμικού (νυν Κλάδου Διοικητικής Υποστήριξης και Ανθρώπινου Δυναμικού), μονιμοποιήθηκε και προήχθη μέχρι το βαθμό του Αρχιφύλακα. Μετά από έλεγχο της νομιμότητας των δικαιολογητικών κατάταξης του εκκαλούντος, διαπιστώθηκε ότι το ... αποδεικτικό απόλυσής του Μικτού Εσπερινού Λυκείου ..., που υπέβαλε στο πλαίσιο του προαναφερόμενου διαγωνισμού, δεν αντιστοιχούσε με τα επίσημα αρχεία που τηρούνται στο εν λόγω Λύκειο. Ειδικότερα, σύμφωνα με το ... έγγραφο του Εσπερινού Γενικού Λυκείου Νίκαιας, διαπιστώθηκαν τα εξής: (α) ο εκκαλών δεν βρέθηκε εγγεγραμμένος στο μητρώο μαθητών του ως άνω Λυκείου, (β) ύστερα από έλεγχο στο πρωτόκολλο αλληλογραφίας διαπιστώθηκε ότι δεν έχει εκδοθεί απολυτήριο τίτλος στο όνομα αυτού με α.π. ... και (γ) στην πράξη απόλυσής των μαθητών της Δ΄ τάξης του σχολικού έτους ... (πράξη ...) δεν αναφέρεται το όνομά του. Επιπλέον, σύμφωνα με το ... έγγραφο της Διεύθυνσης Αστυνομίας ... προς το Αρχηγείο της ΕΛ.ΑΣ., κατά τα αναφερόμενα στο ... έγγραφο της στρατολογικής Υπηρεσίας ..., το με αρ. ... πιστοποιητικό τύπου Α΄ του Στρατολογικού Γραφείου ... που κατέθεσε ο εκκαλών για την πρόσληψή του διαπιστώθηκε ότι είναι γνήσιο, ανέγραφε δε ότι αυτός είχε καταταχθεί στις ... και απολύθηκε στις ... και κατά συνέπεια, ήταν αδύνατο να φοιτούσε στο Μικτό Εσπερινό Λύκειο ... κατά το σχολικό έτος ... και ταυτόχρονα να εκπλήρωνε τη στρατιωτική θητεία του. Κατόπιν αυτών, με το από ... έγγραφο υπόμνημά του ο εκκαλών προέβαλε, μεταξύ άλλων, ότι δεν γνώριζε την πλαστότητα του επίμαχου δικαιολογητικού και ότι το έτος ... ήταν οικογενειακώς σε κακή οικονομική κατάσταση, ο πατέρας του ήταν βαριά άρρωστος και ο ίδιος προσπαθούσε να εργαστεί με σκοπό να συνδράμει την οικογένειά του.

26. Στη συνέχεια, με την ... (...) απόφαση του Προϊσταμένου του Κλάδου Διοικητικής Υποστήριξης και Ανθρώπινου Δυναμικού του Αρχηγείου της ΕΛ.ΑΣ. ανακλήθηκε η ... απόφαση του Αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ. και θεωρήθηκε ως μηδέποτε εκδοθείσα, κατά το μέρος που με αυτήν ο εκκαλών είχε καταταγεί στην ΕΛ.ΑΣ. ως Αστυφύλακας, αναδρομικώς από ... (ημερομηνία κατάταξής του). Εξάλλου, με το ... βούλευμα του Συμβουλίου Εφετών ... παύτηκε οριστικά λόγω παραγραφής

η ασκηθείσα κατά του εκκαλούντος ποινική δίωξη για τις πράξεις της πλαστογραφίας κατ' επάγγελμα και της απάτης κατ' εξακολούθηση σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου.

27. Στις ... ο εκκαλών υπέβαλε αίτηση για συνταξιοδότηση από το Ελληνικό Δημόσιο, επί της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη, απορριπτική του αιτήματός του, με την αιτιολογία ότι εφόσον ανακλήθηκε αναδρομικά από ... η απόφαση του Αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ. περί της κατάταξής του, αυτή θεωρείται ως μηδέποτε εκδοθείσα και ο εκκαλών δεν έχει δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο. Με την προσβαλλόμενη πράξη θεωρήθηκε από τη συνολική συντάξιμη πραγματική υπηρεσία του εκκαλούντος ως αφαιρούμενος ο χρόνος από έτη 22, μήνες 11 και ημέρες 10, με ημερομηνίες έναρξης και τερματισμού της συντάξιμης υπηρεσίας του, την ... και την ... αντίστοιχα και βαθμό τελευταίας προαγωγής του αυτόν του Αρχιφύλακα.

28. Με την ένδικη έφεση ο εκκαλών πλήττει την νομιμότητα της ως άνω πράξης, με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή του για τον κανονισμό σύνταξης ως απόστρατου Αρχιφύλακα, προβάλλοντας αντίθεση αυτής στα άρθρα 2, 4, 22 και 25 παρ. 1 του Συντάγματος και στις αρχές της αναλογικότητας, της προστασίας της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ασφάλειας του δικαίου και της προβλεψιμότητας, καθώς και στο άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.

29. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με τις νομικές σκέψεις που προηγήθηκαν, το Δικαστήριο κρίνει ότι η αφαίρεση από τη συντάξιμη υπηρεσία του εκκαλούντος του χρόνου που παρασχέθηκε στο Δημόσιο, συνεπεία της ανάκλησης της πράξης κατάταξής του στην ΕΛ.ΑΣ. μετά πάροδο μακροτάτου χρόνου από αυτήν και ανεξαρτήτως της υπαιτιότητάς του στην πρόκληση ή υποβοήθηση του παράνομου διορισμού, αντίκειται στα άρθρα 2 παρ. 1 και 25 παρ. 1 α' και δ' του Συντάγματος, καθώς και στο άρθρο 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, κατά παραδοχή του σχετικού λόγου της ένδικης έφεσης. Συνακόλουθα, κατά παράβαση των ως άνω υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεων και με μη νόμιμη αιτιολογία απορρίφθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη η αίτηση του εκκαλούντος για τον κανονισμό σύνταξης, μετά την αφαίρεση χρόνου δημόσιας υπηρεσίας εξ ετών 22, μηνών 11 και ημερών 10, ενώ είχε συμπληρώσει δημόσια υπηρεσία (με συνυπολογισμό και του ως άνω χρόνου) από έτη 24 μήνες 8 και ημέρες 11, με συνέπεια την ανατροπή της υπηρεσιακής/συνταξιοδοτικής του σχέσης, σε χρονικό σημείο κατά το οποίο ο υπηρεσιακός του βίος ήταν σε προχωρημένο στάδιο, με συνέπεια, εφόσον συντρέχουν και οι λοιπές προβλεπόμενες εκ του νόμου προϋποθέσεις, αυτός, εκ της ανωτέρω αιτίας, να στερείται της σύνταξής του και να μην δύναται να καταστεί δικαιούχος άλλων σχετικών κοινωνικοασφαλιστικών παροχών.

30. Πλην όμως εν προκειμένω δεν τίθεται κατ' αρχάς ζήτημα αντίθεσης προς τις αρχές της ασφάλειας δικαίου και της προβλεψιμότητας εκ της, κατά τα ανωτέρω, επέμβασης στο συνταξιοδοτικό δικαίωμα του εκκαλούντος, δοθέντος ότι σύμφωνα με το άρθρο μόνο του α.ν. 261/1968 διαχρονικώς επιτρέπεται η ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξης κατάταξης χωρίς χρονικό περιορισμό, όταν κατόπιν ειδικώς αιτιολογημένης κρίσης της αρμόδιας αρχής, τούτο επιβάλλεται για λόγους δημοσίου συμφέροντος ή όταν η έκδοση της ανακαλούμενης παράνομης πράξης προκλήθηκε από δόλια ενέργεια του διοικούμενου. Επιπλέον και οι κωδικοποιηθείσες ρυθμίσεις του οικείου ΚΠΣΣ επί των οποίων έχει τηρηθεί η προβλεπόμενη στο άρθρο 73 παρ. 2 του Συντάγματος γνωμοδοτική διαδικασία, σαφώς προβλέπουν διαχρονικώς (βλ. άρθρα 26, 36 και 39 του Κώδικα, που κωδικοποιήθηκε με το π.δ. 1041/1979, Α' 292 και τα ταυτάριθμα άρθρα των επόμενων Κωδίκων που κυρώθηκαν με το άρθρο πρώτο του π.δ. 166/2000, Α' 153 και του π.δ. 169/2007) ότι δικαίωμα σε σύνταξη θεμελιώνει όποιος φέρει την ιδιότητα του μόνιμου στρατιωτικού κατόπιν νόμιμης απόφασης κατάταξης. Αβασίμως δε ο εκκαλών προβάλλει παραβίαση του κατ' άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος δικαιώματος στην κοινωνική ασφάλιση, αφού η θεσμική εγγύηση της ειδικής ασφαλιστικής προστασίας σε ό,τι αφορά την καταβολή κύριας σύνταξης, ήτοι της παροχής που συνδέεται με την έξοδο των στρατιωτικών από την ενεργό υπηρεσία, συνιστά, όχι κάλυψη ασφαλιστικού κινδύνου, αλλά συνέχεια του μισθού που ελάμβαναν κατά τον ενεργό υπηρεσιακό τους βίο και, ως εκ τούτου, δεν υπόκειται στις αρχές που διέπουν τα, κατά το άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, συστήματα κοινωνικής ασφάλισης (βλ. ΕλΣυν Ολομ. 137/2019, 484/2018, 3299/2013, 918/2012). Σε κάθε δε περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, το Δικαστήριο αναγνώρισε στον εκκαλούντα ένα συνταξιοδοτικό δικαίωμα που αντιστοιχεί στην *de facto* απασχόλησή του (1820/2021, σκ. 48). Εξάλλου, οι ισχυρισμοί του εκκαλούντος ότι επανειλημμένως τιμήθηκε για τον επαγγελματισμό του και την αφοσίωσή του στην υπηρεσία, ότι από το Νοέμβριο του έτους ... είναι κάτοχος πτυχίου ΤΕΕ ειδικότητας Ηλεκτρονικού, καθώς και ότι μετά την απόλυσή βρίσκεται σε δεινή οικονομική κατάσταση, προβάλλονται στο σύνολό τους αλυσιτελώς, διότι και αληθείς υποτιθέμενοι, δεν ασκούν επιρροή στη νομιμότητα ούτε της προσβαλλόμενης, απορριπτικής της αίτησής του για συνταξιοδότηση, πράξης ούτε της απόφασης κατάταξής του στην ΕΛ.ΑΣ., η οποία εκδόθηκε, όπως προεκτέθηκε, κατόπιν της προσκόμισης από τον ίδιο πλαστού δικαιολογητικού.

31. Ο ν. 4472/2017 (Α' 74), στο Μέρος ΣΤ' «Μισθολογικές ρυθμίσεις ειδικών κατηγοριών λειτουργών και υπαλλήλων του δημοσίου, ν.π.δ.δ. και ν.π.ι.δ., καθώς και των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και αντίστοιχων της ελληνικής αστυνομίας, του πυροσβεστικού και λιμενικού σώματος - ελληνικής ακτοφυλακής», περιλαμβάνει νέες ειδικές

μισθολογικές ρυθμίσεις ειδικών κατηγοριών λειτουργών και υπαλλήλων του Δημοσίου, μεταξύ δε άλλων, νέες μισθολογικές ρυθμίσεις για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας (Κεφάλαιο Β΄ του Μέρους ΣΤ΄). Ειδικότερα, με τις διατάξεις αυτές προβλέπονται, για τη μισθολογική κατάταξη των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, τέσσερις (4) κατηγορίες (Α΄, Β΄, Γ΄ και Δ΄), ανάλογα με την προέλευση των στελεχών αυτών, δηλαδή τις ιδιαιτερότητες και τα χαρακτηριστικά της εν γένει υπηρεσιακής τους κατάστασης (άρθρο 124). Ακολούθως, καθορίζονται ο μηνιαίοι βασικοί μισθοί των ανωτέρω στελεχών, οι οποίοι διαμορφώνονται σε κλιμάκια ανά κατηγορία κατάταξης (άρθρο 125). Ρυθμίζεται, περαιτέρω, η μισθολογική κατάταξη και εξέλιξη των στελεχών κάθε κατηγορίας, ανάλογα με το βαθμό και τα έτη υπηρεσίας τους (άρθρο 126). Ειδικά όσον αφορά στα στελέχη της κατηγορίας Β΄ (υπαξιωματικοί, ανθυπασπιστές και αξιωματικοί προερχόμενοι από παραγωγικές σχολές Υπαξιωματικών των Ενόπλων Δυνάμεων, αξιωματικοί του ν.δ. 649/1970, υπαξιωματικοί, ανθυπαστυνόμοι και αντίστοιχοι και αξιωματικοί προερχόμενοι από παραγωγικές ή μη σχολές των Σωμάτων Ασφαλείας, αστυφύλακες κλπ. των ίδιων Σωμάτων κλπ.), ως κατώτερος βαθμός προβλέπεται αυτός του Λοχία και αντίστοιχοι (όπως του Αστυφύλακα της ΕΛ.ΑΣ.), η δε εξέλιξη σε μισθολογικά κλιμάκια με τους αντίστοιχους βασικούς μισθούς (28^ο κλιμάκιο 985 ευρώ, 27^ο κλιμάκιο 1.045 ευρώ, 26^ο κλιμάκιο 1.085 ευρώ, 25^ο κλιμάκιο 1.115 ευρώ, 24^ο κλιμάκιο 1.185 ευρώ) διενεργείται στο 5^ο, στο 10^ο, στο 11^ο, στο 12^ο και στο 14^ο έτος υπηρεσίας, ενώ καταλήγει από δεκατέσσερα (14) έτη και άνω στο 23^ο κλιμάκιο (1.245 ευρώ). Περαιτέρω, οι Αρχιλοχίες και οι αντίστοιχοι (όπως οι Αρχιφύλακες της ΕΛ.ΑΣ.) κατατάσσονται με υπηρεσία μέχρι πέντε (5) έτη στο 27^ο κλιμάκιο (1.045 ευρώ) και εξελίσσονται ανάλογα με τα έτη υπηρεσίας τους μέχρι το 10^ο κλιμάκιο (1.925 ευρώ) από είκοσι εννέα (29) έτη και άνω έτη υπηρεσίας.

32. Κατόπιν των ανωτέρω, ελλείψει νομοθετικής διάταξης και αναλόγως εφαρμοζομένων των παραδοχών της 1820/2021 απόφασης της Ολομέλειας, το Δικαστήριο, στο πλαίσιο της παροχής πλήρους και αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, για τον προσδιορισμό της καταβλητέας σύνταξης στον εκκαλούντα πρέπει να λάβει υπόψη τα κάτωθι: (α) Το ποσό της εν λόγω σύνταξης δεν μπορεί να ισούται με το ποσό που θα ελάμβανε ο στρατιωτικός εάν είχε νομίμως συσταθεί η υπηρεσιακή του σχέση, καθόσον τούτο θα έθιγε την κατ' άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της ισότητας, εξομοιώνοντας ανόμοιες μεταξύ τους κατηγορίες και θα παραβίαζε τις αρχές της αξιοκρατίας, της ισότητας και της διαφάνειας κατά την πρόσβαση σε δημόσιες θέσεις, δοθέντος ότι η απόληψη του συνόλου της σύνταξης θα εξομοίωνε τον νομίμως με τον παρανόμως καταγένητα στρατιωτικό. (β) Το ανωτέρω ποσό πρέπει, πάντως, να τελεί σε κάποια αναλογία προς τις αποδοχές ενεργείας, βάση των οποίων καταβλήθηκαν και

οι αναλογούσες εισφορές, σε κάθε όμως περίπτωση να ανέρχεται σε ύψος κατώτερο εκείνου της αντιστοιχούσας σύνταξης σε νομίμως καταγένητα στρατιωτικό. (γ) Το ως άνω ποσό δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το κατώτατο όριο σύνταξης, κατ' άρθρο 55 παρ. 5 του ΚΠΣΣ, ως ίσχυε κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο και (δ) Ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο (έτος 1993) δεν προβλεπόταν νομοθετικώς η πρόσβαση στην ΕΛ.ΑΣ. μόνιμου προσωπικού με προσόν την κατοχή τίτλου σπουδών υποχρεωτικής εκπαίδευσης (ΥΕ) και ότι δεν υφίσταται μισθολογική βαθμίδα κατηγορίας ΥΕ για το αστυνομικό προσωπικό. Λαμβανομένων δε περαιτέρω υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του μισθολογικού καθεστώτος των στελεχών της Ελληνικής Αστυνομίας, που το διαφοροποιούν από αυτό των δημοσίων πολιτικών υπαλλήλων, το Δικαστήριο κρίνει ότι η εύλογη ποσοτικά σχέση που πρέπει να υπάρχει μεταξύ των αποδοχών ενεργείας που λάμβανε ο εκκαλών και εκείνων που προσδιορίζονται από τη συνταξιοδοτική διοίκηση ως συντάξιμες, πρέπει να υπολογιστεί όχι με βάση τις πράγματι - ενόψει του ως άνω ψευδούς δικαιολογητικού - καταβαλλόμενες σε αυτόν αποδοχές (του βαθμού του Αρχιφύλακα, στον οποίο είχε προαχθεί πριν από την απομάκρυνσή του), αλλά με βάση εκείνες που αντιστοιχούν στον κατώτερο βαθμό της Κατηγορίας Β' του άρθρου 124 του ν. 4472/2017, ήτοι στο βαθμό του Αστυφύλακα (που αποτελεί τον πρώτο βαθμό, με τον οποίο κατατάσσονται τα μόνιμα στελέχη της Ελληνικής Αστυνομίας της ανωτέρω Κατηγορίας), αναλόγως εφαρμοζομένων των σχετικών διατάξεων που αφορούν στις αποδοχές της Κατηγορίας αυτής και αφού ληφθεί υπόψη η αντίστοιχη υπηρεσιακή του εξέλιξη σύμφωνα με τα έτη υπηρεσίας του στην ΕΛ.ΑΣ..

33. Συνακόλουθα, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή η ένδικη έφεση, να ακυρωθεί η ... πράξη της Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων Δημοσίου Τομέα (Τμήμα Γ') του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και να αναπεμφθεί η υπόθεση στη Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης [e-ΕΦΚΑ, άρθρο 51Α του ν. 4387/2016 (Α' 85), όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4670/2020 (Α'43) στον οποίον, από 1.5.2018, έχουν μεταφερθεί οι αρμοδιότητες της Γενικής Διεύθυνσης Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους [βλ. άρθρο 395 του ν. 4512/2018 (Α' 5) και 2915/783/17.1.2018 κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών (Β'55)], προκειμένου να εξετάσει το αίτημα συνταξιοδότησης του εκκαλούντος, ήτοι εάν μετά την αναγνώριση ως συντάξιμης της εξ ετών 22, μηνών 11 και ημερών 10 δημόσιας υπηρεσίας του, πληροί αυτός τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και σε καταφατική περίπτωση, να του καταβάλει σύνταξη με βάση τις αποδοχές που αντιστοιχούν σε στέλεχος της ΕΛ.ΑΣ. που φέρει το βαθμό του Αστυφύλακα και έχει αντίστοιχο με τον εκκαλούντα χρόνο υπηρεσίας.

34. Μετά την εν μέρει παραδοχή της έφεσης, πρέπει να διαταχθεί η επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα (άρθρα 310 παρ. 1 και 91 παρ. 3 και 4 του ν. 4700/2020).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται εν μέρει την έφεση.

Ακυρώνει την ... πράξη της Διεύθυνσης Απονομής Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του Ενιαίου Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης.

Αναπέμπει την υπόθεση στη Διεύθυνση Χορήγησης Συντάξεων Δημοσίου Τομέα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης, προκειμένου να εξετάσει το αίτημα συνταξιοδότησης του εκκαλούντος, κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Διατάσσει την επιστροφή του κατατεθέντος παραβόλου στον εκκαλούντα.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε μέσω τηλεδιάσκεψης (βλ. άρθρο 295 παρ. 2 του ν. 4700/2020), στις 9 Δεκεμβρίου 2022 και στις 16 Ιουνίου 2023.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ**

**Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΔΑΝΙΗΛ**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριο του Πέμπτου Τμήματος στις 5 Απριλίου 2024.

**Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΜΑΥΡΟΥΔΗ**

**Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΜΑΡΙΑ ΔΑΝΙΗΛ**